

Warszawa, dnia 20 listopada 2006 r.

DL-P-II-0760-8/06

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika
Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 października 2006 r. Nr RPO-531876-II/06/DK w sprawie potrzeby nowelizacji przepisów Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego w celu wzmocnienia uprawnień osób poszkodowanych na skutek wypadków drogowych, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zawarty w Pana piśmie postulat zmiany treści art. 441 § 1 Kodeksu cywilnego zmierzający do przyznania osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny wobec poszkodowanego, roszczenia o wyłożenie przez zobowiązanego do naprawienia szkody kosztów leczenia poszkodowanego, nie wydaje się uzasadniony.

Przede wszystkim chodzi o to, że roszczenie z art. 444 § 1 k.c. zdanie drugie powinno przysługiwać tylko osobom, które gwarantują przeznaczenie zasądzonych środków na koszty leczenia. Osoby z szerokiego kręgu dłużników alimentacyjnych takiej gwarancji nie dają. Dotyczyć to może nawet osób najbliższych np. tego z rodziców poszkodowanego dziecka, który nie sprawuje bieżącej pieczy nad dzieckiem. Dlatego też w przypadku małoletnich całkowicie wystarczająca jest obecna regulacja, gdyż na jej podstawie z roszczeniem o wyłożenie kosztów leczenia dziecka może wystąpić ten rodziców, który jest przedstawicielem ustawowym dziecka (tzn. przysługuje mu władza rodzicielska). Jeżeli zaś chodzi o osoby poszkodowane, które mają pełną zdolność do czynności prawnych, ale z powodu rozstroju zdrowia nie mogą prowadzić swoich spraw, mogą one udzielić pełnomocnictwa osobom najbliższym (art. 87 § 1 k.p.c). Wydaje się, że jedynie w skrajnych wypadkach osoby

poszkodowane nie byłyby w stanie nawet udzielić pełnomocnictwa wspomnianym osobom najbliższym, do których miałyby zaufanie. Niemniej sytuacje takie mogą mieć miejsce i wówczas rozwiązaniem może być art. 183 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu proponowanym w projekcie zmian w Kodeksie postępowania cywilnego, Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym oraz niektórych innych ustaw, który znajduje się na etapie prac parlamentarnych (druk nr 715). Projektowany przepis art. 183 k.r.i.o. umożliwi bowiem ustanowienie z urzędu kuratora dla osoby niepełnosprawnej. Wskazane powyżej możliwości w pełni umożliwią dochodzenie przez poszkodowanego, który sam nie może prowadzić swych spraw, roszczeń z art. 441 § 1 zd. drugie k.c. i dają gwarancję kontroli bądź przez samego poszkodowanego, bądź przez sąd opiekuńczy, że zasądzone kwoty na poczet kosztów leczenia rzeczywiście zostaną przeznaczone na ten cel.

Propozycja zmiany art. 61 k.p.c. w kierunku poszerzenia katalogu organizacji społecznych, które mogą wytaczać powództwo na rzecz obywateli i wstępować za ich zgodą do już toczących się postępowań, zasługuje na pełne poparcie. Przyznanie takiego uprawnienia organizacjom udzielającym pomocy ofiarom przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz ofiarom wypadków drogowych niewątpliwie zapewniłoby możliwość lepszej ochrony praw ofiar przestępstw.

Niezależnie od powyższego, w celu wzmocnienia uprawnień osób poszkodowanych na skutek wypadków drogowych, wskazana wydaje się również nowelizacja art. 753¹ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.

Przepis art. 753¹ § 1 k.p.c. stanowi, że przepis art. 753 k.p.c. stosuje się odpowiednio m. in. do zabezpieczenia roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia.

Nie można pominąć, że te możliwości szybkiej reakcji w drodze zabezpieczenia przewidzianego w art. 753 § 1 k.p.c. nie obejmują żądania, o którym mowa w art. 444 § 1 zd. 2 k.c. (żądanie wyłożenia z góry sumy potrzebnej na koszty leczenia). Zasadność wprowadzenia możliwości nowacyjnego zabezpieczenia także w zakresie tego roszczenia nie powinna budzić wątpliwości. Dlatego też pożądana byłaby nowelizacja art. 753¹ § 1 k.p.c.

Propozycja nowelizacji art. 446 § 3 Kodeksu cywilnego mająca na celu wprowadzenie instytucji zadośćuczynienia w związku ze śmiercią osoby najbliższej zburzyłaby w sposób zasadniczy założenia przyjęte w obecnie obowiązującym stanie prawnym. Nowelizacja tegoż przepisu w kierunku zaproponowanym w Pana piśmie, wymaga głębszej analizy, w szczególności opinii Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. Jest to zagadnienie najbardziej kontrowersyjne spośród propozycji przedstawionych w Pana piśmie.

Uprzejmie informuję, że Minister Sprawiedliwości podejmie inicjatywę legislacyjną w zakresie powyższej zmiany przepisów Kodeksu postępowania cywilnego przy najbliższej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, po zapoznaniu się z opinią Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego w zakresie postulowanej przez Pana zmiany art. 446 § 3 Kodeksu cywilnego.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

/-/ Andrzej Duda
PODSEKRETARZ STANU